

Τοποθέτηση για τον φοιτητικό αγώνα, τις αντιστάσεις ενάντια στο Νόμο Κεραμέως – Χρυσοχοϊδη, την αυτοοργάνωση και το Ελευθεριακό Φοιτητικό Κίνημα.

1. Νόμος Κ/Χ

Σίγουρα από την παρούσα εκδήλωση δεν θα μπορούσε να λείπει μια αποτύπωση του φοιτητικού αγώνα και των αντιστάσεων ενάντια στο νόμο Κεραμέως – Χρυσοχοϊδη. Ίσως, ο καλύτερος τρόπος προσέγγισης του ζητήματος είναι ξεκινήσουμε ακριβώς από την αρχή, δηλαδή από αυτά που προβλέπει ο νόμος και κυρίως τις πολιτικές στοχεύσεις που τον διαπνέουν. Η νέα εκπαιδευτική αναδιάρθρωση είναι σαρωτική, ακριβώς γιατί επιχειρεί να επιτεθεί συνολικά στο φοιτητικό κίνημα. Κι αυτό είναι κάτι που δεν λέγεται γενικά και αόριστα, αλλά όντως επιβεβαιώνεται από τις επιμέρους διατάξεις του και την εφαρμογή τους. Η καπιταλιστική αναδιάρθρωση που προωθείται ως αντιστάθμισμα της χρεοκοπίας του Κράτους και του Κεφαλαίου απαιτεί την εντατικοποίηση των σπουδών, έχει ανάγκη να καταργήσει το δημόσιο χαρακτήρα της παιδείας και για να συμβούν όλα αυτά πρέπει να επιβληθεί η πειθάρχηση και καθυπόταξη οποιασδήποτε φωνής αντίδρασης, η καταστολή του συλλογικού αγώνα μέσα στα πανεπιστήμια. Υπό αυτό το πρίσμα, σε αυτά τα σημεία ταιριάζουν άψογα η θέσπιση του ορίου φοίτησης, οι διαγραφές, τα πειθαρχικά συμβούλια, η εξίσωση των πτυχίων, τα επί πληρωμή προγράμματα σπουδών ακόμη και στο προπτυχιακό (βλ. και το νέο αγγλόφωνο προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών στην ιατρική του ΑΠΘ), τα διπλά μηχανογραφικά και οι βάσεις εισαγωγής, η πανεπιστημιακή αστυνομία.

Η σύσταση των Ομάδων Προστασίας Πανεπιστημιακών Ιδρυμάτων έρχονται ακριβώς για να εγγυηθούν την εφαρμογή των παραπάνω ρυθμίσεων. Ακόμη και σε συμβολικό επίπεδο το Κράτος επιχειρεί να αμφισβητήσει με τον πιο ξεκάθαρο τρόπο τα κεκτημένα των φοιτητικών αγώνων από τη μεταπολίτευση και μετά που όντως κατάφεραν να ακυρώσουν τη θέσπιση ανάλογων ρυθμίσεων (βλ. '06-'07, νόμο Διαμαντοπούλου κτλ). Παράλληλα, στην τοποθέτηση της αστυνομίας μέσα στα πανεπιστήμια ενυπάρχει και ένας ακόμη πολύ βασικός σκοπός: είναι η εξυπηρέτηση του σχεδίου της προληπτικής αντιεξέγερσης. Το άσυλο έχει νοηματοδοτηθεί από τους αγώνες των φοιτητών και του λαού. Ανέκαθεν, έχει αποτελέσει ιστορικά και συνεχίζει και μετά την θεσμική του κατάργηση να αποτελεί ασπίδα προστασίας των κοινωνικών κινήματων ενάντια στην κρατική βία και αυθαιρεσία. Ταυτόχρονα, τα πανεπιστήμια ως πεδίο συνάντησης νέου κόσμου και λόγω της παρακαταθήκης στους κοινωνικούς και ταξικούς αγώνες αποτελούν εστίες ανάπτυξης ριζοσπαστικών και ανατρεπτικών ιδεών. Δεν είναι, δηλαδή, μόνο τα παραδείγματα των φοιτητικών αγώνων των προηγούμενων ετών αλλά και η γνωριμία και αλληλεπίδραση των νέων μεταξύ τους και με πολιτικά ρεύματα που γίνεται -τοπικά και χρονικά- μέσα στα πανεπιστήμια. Ιδιαίτερα δε, για εμάς τους

αναρχικούς που τα στέκια και οι καταλήψεις εντός των σχολών αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι του πολιτικού ψηφιδωτού του πανεπιστημιακού χώρου αλλά και οι ίδιοι οι φοιτητές αποτελούν μια καθόλου αμελητέα δυναμική του αναρχικού κινήματος. Επομένως, εντατικοποίηση και καταστολή πάνε μαζί σε μια σχέση αλληλοεξάρτησης όπου για να συμβεί το ένα έχει ανάγκη και το άλλο.

2. Φοιτητικές αντιστάσεις

Δεν είναι καθόλου τυχαία η συγκυρία που επιλέχθηκε να ψηφιστεί ο συγκεκριμένος νόμος και προωθήθηκε η εφαρμογή του. Η συνθήκη της πανδημίας, του λοκ – ντάουν και των κλειστών σχολών δημιουργούν τις πιο ευνοϊκές συνθήκες για την αναίμακτη προώθηση και εφαρμογή του. Εξ αρχής είναι αρκετά δύσκολη η συνάντηση και η συσπείρωση των φοιτητών, όταν απουσιάζει το κοινωνικό τους πεδίο. Ενώ και από πιο πριν η απαγόρευση των δημόσιων συναθροίσεων και του δρόμου ως πεδίο έκφρασης των κοινωνικών κινήματων υπό το πρόσχημα των υγειονομικών κινδύνων περιόριζε τις δυνατότητες και τα διαθέσιμα μέσα αντίδρασης. Μια πρώτη στιγμή του φοιτητικού κινήματος πανελλαδικά ήταν η διεκδίκηση του δρόμου και επανάκτησή του τον Γενάρη, μετά τις πρωτοφανείς εικόνες καταστολής το Νοέμβρη και το Δεκέμβρη. Εξίσου σημαντική για την όξυνση των φοιτητικών αντιστάσεων ήταν η δυναμική στάση και η διάθεση σύγκρουσης των φοιτητών την ημέρα ψήφησης του νομοσχεδίου σε Θεσσαλονίκη και Αθήνα με τη σύλληψη μιας συντρόφισσάς μας στο ΥΜΑΘ και δεκάδες συλλήψεις στην Αθήνα. Από την αρχή, δηλαδή, η συνεπής και οργανωμένη στάση των αναρχικών φοιτητών στις εκπαιδευτικές κινητοποιήσεις έκαναν σαφή την ανάγκη κλιμάκωσης της δράσης. Αν κάποιος βιαζόταν να κρίνει τις φοιτητικές αντιστάσεις μέχρι τη ψήφιση του νόμου, ίσως η αποτίμησή του να μην ήταν ιδιαίτερα ελπιδοφόρα. Κι αυτό ίσως αποτελεί μια από τις πρώτες ιδιαιτερότητες του φοιτητικού αγώνα που μαίνεται. Τομή σε αυτόν, όχι μόνο στην περίπτωση της Θεσσαλονίκης αλλά και πανελλαδικά λόγω της εμπέλειας του, αποτελεί η κατάληψη της Πρυτανείας. Κατάφερε από την πρώτη στιγμή με τη συνειδητή στάση όλων, όσοι αποφάσισαν την ανακατάληψη της μετά την πρώτη βίαιη εκκένωση, να πυροδοτήσει τις εξελίξεις και την ριζοσπαστικοποίηση του φοιτητικού αγώνα και να αποτελέσει την πρώτη και ίσως μέχρι στιγμής την πιο δυναμική αμφισβήτηση του νόμου Κ/Χ, αμέσως μετά την πρώτη εφαρμογή του.

3. Κατάληψη Πρυτανείας, Αυτοοργάνωση

Οι φοιτητές στήριξαν και συσπειρώθηκαν γύρω από το πιο δυναμικό μέσο πάλης που διαθέτουν: την Κατάληψη. Το πλαίσιο λειτουργίας και αυτοοργάνωσης της Κατάληψης ήταν αυτό που κατάφερε να συνδέσει τον αγώνα των φοιτητών με ολόκληρη την κοινωνία, να εμπλέξει χιλιάδες αγωνιστές στον αγώνα, να κινητοποιήσει τους φοιτητές και να ενεργοποιήσει τους φοιτητικούς συλλόγους.

Με λίγα λόγια, το κέντρο αγώνα κατάφερε να δημιουργήσει εστίες αντίστασης μέσα σε κάθε σχολή, να μετατρέψει ξανά τις διαδικασίες των φοιτητικών συλλόγων σε κέντρα λήψης αγωνιστικών αποφάσεων. Δεν είναι καθόλου τυχαία η επανενεργοποίηση φοιτητικών συλλόγων μαζικοποίηση των συλλογικών διαδικασιών από κόσμο που μέχρι πρότινος δεν μπορούσε να εκφραστεί μέσα σε αυτές. Οι πρωτοβουλίες αγώνα και τα ανοιχτά πλαίσια σε σχολή καταφέρνουν να παράγουν δυναμικές αντιστάσεις και να κλιμακώνουν τον αγώνα μέχρι σήμερα με καταλήψεις, δράσεις επανοικειποίησης του ασύλου και φυσικά το πιο σημαντικό με τη σταθερή συσπείρωση χιλιάδων στα μπλοκ τους στις πανεκπαιδευτικές διαδηλώσεις.

Ένα κίνημα δυναμικό εν τη γεννήσει του, τόσο στα επιμέρους όσο και στο όλον. Η αυτοοργάνωση αποτελεί εκ θέσεως ένα βήμα ριζοσπαστικοποίησης ακριβώς γιατί αμφισβητεί όχι μόνο το κυρίαρχο κοινωνικό μοντέλο της εξατομίκευσης και της αδράνειας αλλά και γιατί καταφέρνει να αμφισβητήσει στην πράξη και τη λογική της ανάθεσης. Μια λογική που για χρόνια επιχειρεί μέσα από τον ξύλινο και συμβιβασμένο λόγο να κυριαρχήσει πάνω στις συλλογικές φοιτητικές διαδικασίες. Νομίζω, σε αυτό το σημείο και γενικότερα όποτε σκέφτομαι αυτήν την περίπτωση επανέρχεται στο μυαλό μου όλο και περισσότερο -όχι μόνο λόγω του καιρού και της άνοιξης- η φράση του W.Benjamin «Γιατί τι είναι το πρόγραμμα των αστικών κομμάτων; Ένα κακό ποίημα για την άνοιξη παραγεμισμένο μέχρι σκασμού με παρομοιώσεις.» Φυσικά, τα συμφραζόμενα αλλά και η πολιτική ιδεολογία του μαρξιστή φιλοσόφου και κριτικού της λογοτεχνίας δεν είναι ιδιαίτερα συναφή με την παρούσα εκδήλωση αλλά μάλλον αποτυπώνουν με έναν πολύ εύγλωττο τρόπο και την στάση που τα κομμάτια της αριστεράς έχουν υιοθετήσει και εκφράσει δια της απουσίας ή της συνειδητής μετριοπαθούς συμμετοχής τους στις φοιτητικές αντιστάσεις όλου αυτού του διαστήματος. Εξ αρχής συνειδητά δρομολογήθηκε μια διαδικασία αποκλιμάκωσης του αγώνα που προσπαθούσε να στηριχθεί πάνω σε αποπροσαντολιστικές αντιλήψεις και ηγεμονίστικες τάσεις. Φάνηκε, ότι για όλους αυτούς δεν έχει έρθει ακόμη η στιγμή που θα αγωνιστούν. Κυρίως, δηλαδή, φάνηκε ότι ποτέ δεν θα επιλέξουν να συμμετέχουν σε ένα κοινωνικό – φοιτητικό κίνημα στο οποίο δεν θα μπορούν να έχουν ηγεμονικά τον πρώτο λόγο, ώστε να το κατευθύνουν κατά το δοκούν.

Το πρωτοφανές για τα δεδομένα ελευθεριακό φοιτητικό κίνημα έχει χαράξει ένα συγκεκριμένο δρόμο, το δρόμο του αδιαμεσολάβητου αγώνα. Η καταστολή που έχει δεχτεί με τις δεκάδες συλλήψεις, την κινητοποίηση ολόκληρου του αστυνομικού στρατού τρεις φορές ως τώρα μέσα και γύρω από το campus, η ίδια η συμβολική και σημαίνουσα επίσκεψη του Χρυσοχοϊδη στην Θεσσαλονίκη και η εξαγγελία για πρώτη τοποθέτηση της πανεπιστημιακής αστυνομίας στο ΑΠΘ το πρώτο δεκαπενθήμερο του Απρίλη, τα δημοσιεύματα και οι λασπολογίες κάθε χρώματος δεν έχουν καταφέρει να κάμψουν τη δυναμική του. Είναι το πλήθος των

10.000 διαδηλωτών στο κέντρο της πόλης αμέσως μετά την εκκένωση της Πρυτανείας, οι καταλήψεις που δίνουν ζωή στο απονεκρωμένο και «κλειστό» πανεπιστημιακό χώρο, οι αδιαμεσολάβητες αγωνιστικές αποφάσεις που λαμβάνονται σε δεκάδες σχολές και η έκφραση όλων αυτών στο κατεχοχόν πεδίο των κοινωνικών κινημάτων στο δρόμο με μαζικούς όρους, οι απαντήσεις που αμφισβητούν την καταστολή και την αποσιώπηση του φοιτητικού κινήματος. Τα κοινωνικά ερείσματα που έχει αποκτήσει είναι τεράστια όχι μόνο στο ΑΠΘ με το ζωντάνεμα του πανεπιστημίου και την επανοικειοποίηση του Ασύλου με πολύμορφες δράσεις, με τη συμμετοχή πλήθους της πανεπιστημιακής κοινότητας αλλά και κάθε κομματιού της κοινωνίας αλλά και πανελλαδικά με τις καταλήψεις και τις εστίες αγώνα σε Γιάννενα, Κομοτηνή, Αθήνα, Ναύπλιο. Γίνεται, λοιπόν, εμφανές από τη συνειδητή συμμετοχή των ανθρώπων του στις συλλογικές διαδικασίες με όρους προώθησης του αγώνα, ότι ο ελευθεριακός πόλος μέσα στα πανεπιστήμια εκφράζει αδιαμφισβήτητη δυναμική που καταφέρνει να εκφραστεί σε στιγμές αγώνα. Η κλιμάκωση και ενδυνάμωση του θα έρθει μέσα από το βάθεμα των πολιτικών αντιλήψεων, όχι γιατί έχει να υποσχεθεί κάποια πετυχημένη έτοιμη λύση εκ των προτέρων, ούτε γιατί επιθυμεί να μπει στην αρένα της μικροπολιτικής διαπάλης, αλλά γιατί δείχνει ένα διαφορετικό τρόπο οργάνωσης των φοιτητών, ένα συγκεκριμένο δρόμο αγώνα.

Οι φοιτητές/τριες που επιλέγουμε να οργανωθούμε από τα κάτω χρησιμοποιώντας τα εργαλεία της συνδιαμόρφωσης και της οριζοντιότητας στις συλλογικές μας διαδικασίες φέρουμε μια πολύ σημαντική πολιτική αντίληψη που συνοπτικά υπαγορεύεται από την ανάγκη να πάρουμε τη ζωή μας στα χέρια μας, να αγωνιστούμε ενάντια στο νόμο και σε ό,τι μας καταπιέζει. Σε αυτόν τον αγώνα δεν χωράνε μικροπολιτικές σκοπιμότητες, θεσμικοί συμβιβασμοί, δεν υπάρχουν ειδικοί – πολιτικοί πατέρες των φοιτητικών συλλόγων, δεν πρέπει να υπάρχει το παραμικρό βήμα υπαναχώρησης και αποκλιμάκωσης.

Να γεμίσουμε τις σχολές με τον λόγο του αδιαμεσολάβητου αγώνα, τις γενικές συνελεύσεις με ανοιχτά πλαίσια και ελευθεριακά σχήματα, ολόκληρο το campus με καταλήψεις – εστίες αγώνα. Οργάνωση, συνέπεια και πίστη στον αγώνα. Έχουμε δίκιο, θα νικήσουμε.

*Τοποθέτηση για την πολιτική κατάσταση του φοιτητικού κινήματος από τον σύντροφο
Γιωργή Βασιλειάδη, μέλος του Φοιτητικού Συλλόγου Φιλολογίας*